

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **I. A. M.**, zast. JUDr. Ing. Janem Kopřivou, advokátem, se sídlem Zahradnická 223/6 Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2010, č. j. 57 Ca 117/2009 – 19,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupci žalobkyně JUDr. Ing. Janu Kopřivovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1600 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Krajský úřad Jihomoravského kraje (dále též „žalovaný") rozhodnutím ze dne 8. 10. 2009, č. j. JMK 138254/2009 zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce Brno - město ze dne 12. 8. 2009, č. j. 17171/8/BMB/4, kterým byla žalobkyni podle § 53 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále též „zákon o státní sociální podpoře") ode dne 12. 1. 2009 odejmuta dávka státní sociální podpory – sociální příplatek, s odůvodněním, že ode dne 12. 1. 2009 nepečuje o nezaopatřené nezletilé dítě – svého syna D. S., který byl umístěn do Dětského centra, příspěvkové organizace, Hlinky 132/136 Brno (dále též „Dětské centrum").

Žalovaný vycházel ze zjištění, že usnesením Městského soudu v Brně ze dne 5. 1. 2009, č. j. 23 P 32/2008 – 1724, byl nařízen výkon rozhodnutí spočívající v odnětí nezletilého D. S. matce (žalobkyni) a jeho odevzdání do péče Dětského centra. Dovodil, že podmínky nároku na sociální příplatek tak žalobkyně splňovala pouze do 11. 1. 2009, neboť ode dne 12. 1. 2009 je nezletilý syn žalobkyně v plném zaopatření Dětského centra, a proto není splněna základní podmínka § 20 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře, aby byl žalobkyni přiznán sociální příplatek od uvedeného data.

Dalším rozhodnutím ze dne 8. 10. 2009, č. j. JMK 130362/2009 žalovaný podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád"), změnil na základě odvolání žalobkyně rozhodnutí Úřadu práce Brno – město ze dne 4. 9. 2009, č. j. 11659/9/BMB-1/1, kterým byla podle ustanovení § 19 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře zamítnuta žádost o přídavek na dítě ode dne 1. 1. 2009 nezletilé oprávněné osobě – S. D., nar. X potud, že žádost žalobkyně o dávku státní sociální podpory přídavek na dítě pro nezl. D. S. ode dne 1. 1. 2009 se zamítá podle § 51 odst. 3 správního řádu.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný znovu konstatoval, že usnesením Městského soudu v Brně ze dne 5. 1. 2009, č. j. 23 P 32/2008 – 1724 byl nařízen výkon rozhodnutí spočívající v odnětí nezletilého D. S. matce (žalobkyni) a jeho odevzdání do péče Dětského centra. Ode dne 12. 1. 2009 tak byl syn žalobkyně v plném přímém zaopatření uvedeného zařízení. Úřad práce v souladu s ustanovením § 19 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře vyplácel na základě žádosti Dětského centra ze dne 28. 1. 2009 přídavek na dítě za měsíc leden 2009 tomuto zařízení. Žalovaný vysvětlil, že skutečnosti, které se týkají důvodů umístění syna žalobkyně v uvedeném zařízení nejsou předmětem tohoto správního řízení, a proto je nelze v rámci tohoto odvolacího řízení zohlednit. Uzavřel, že s ohledem na výše uvedené nesplňuje žalobkyně nárok na výplatu přídavku na dítě od ledna 2009. Úřad práce proto postupoval věcně správně, pokud žádost žalobkyně o přídavek na nezl. syna D. zamítl; důvodem změny jeho rozhodnutí žalovaným bylo jen formální pochybení úřadu práce spočívající v nesprávném označení příslušného ustanovení zákona, podle něhož tento správní orgán postupoval (v napadeném rozhodnutí uvedl ustanovení zákona pro výplatu dávky, místo zamítnutí žádosti). Žalovaný poznamenal, že i kdyby byly splněny zákonné podmínky pro nárok na dávku a její výplatu, musela by být žádost žalobkyně zamítnuta, neboť ji žalobkyně uplatnila se zpětnou platností více jak 3 měsíce, což je v rozporu s ustanovením § 54 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře.

Žalobkyně podala proti oběma výše uvedeným rozhodnutím žalovaného žalobu, v níž uvedla, že „došlo k vydírání a zneužití pravomoci veřejných činitelů a tím k poškození jejího nezletilého syna i jí samotné státní mocí, která poškozuje práva a zájmy dítěte a nejedná v zájmu občana." Požádala o osvobození od soudních poplatků a navrhla, aby krajský soud obě uvedená rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, osvobodil ji od soudních poplatků a uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení a náhradu za svá nesprávná rozhodnutí.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 28. 4. 2010, č. j. 57 Ca 117/2009 – 19, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení. Dospěl k závěru, že správní orgány obou stupňů postupovaly správně a v souladu s § 51 odst. 4 a § 53 odst. 3 písm. b) zákona o státní sociální podpoře, když sociální příplatek

žalobkyni odňaly ode dne 12. 1. 2009. Od tohoto dne jí totiž byl odňat její nezletilý syn D. S. na základě pravomocného usnesení (předběžného opatření) Městského soudu v Brně a odevzdán do péče Dětského centra a byl v plném zaopatření tohoto zařízení, jak vyplývá ze sdělení tohoto zařízení ze dne 27. 1. 2009. Krajský soud poukázal na § 7 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře, podle kterého, je – li nezaopatřené dítě v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, považuje se za rodinu samo toto dítě. Za plné přímé zaopatření se považuje zaopatření v ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, poskytuje-li tento ústav (zařízení) dětem stravování, ubytování a ošacení, což od 12. 1. 2009 v případě nezletilého D. S. nastalo.

Pokud žalobkyně při jednání konaném dne 28. 4. 2010 u Krajského soudu v Brně namítala, že žalovaný nesprávně vykládá § 20 zákona o státní sociální podpoře, neboť měl vycházet z odst. 2 téhož ustanovení a nejprve určit, kdo bude (zda žalobkyně nebo Dětské centrum) pobírat sociální příplatek, neboť podmínky nároku na sociální příplatek v daném případě splňovalo více osob, pak této námitce krajský soud nepřisvědčil. Dospěl k závěru, že vůbec nenastaly podmínky ustanovení § 20 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře podle kterého, *splňuje-li v rodině podmínky nároku na sociální příplatek více osob nebo splňuje-li podmínky nároku na sociální příplatek více osob z důvodu péče o totéž dítě, náleží sociální příplatek jen jednou, a to osobě určené na základě dohody těchto osob. Nedohodnou-li se tyto osoby, určí úřad práce, který o příplatku rozhoduje, které z těchto osob se sociální příplatek přizná.* Konkurence nároku více osob nepřicházela v úvahu, neboť nezl. D. S. od 12. 1. 2009 již nebyl v péči své matky, ale v Dětském centru, které o něj od tohoto data pečovalo.

K námitce, že správní orgány nevykládají správně zákon o státní sociální podpoře, a zejména pojem „přímé zaopatření" dítěte v zařízení za situace kdy dítě bylo umístěno do tohoto zařízení násilím a proti jeho vůli, krajský soud uvedl, že se jedná o dávku, na níž má nárok nezaopatřené dítě a je vyplácena osobě, která má dítě v přímém zaopatření. V posuzované věci byl nezl. syn žalobkyně od 12. 1. 2009 v přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež (tato skutečnost vyplývá ze správních spisů a ani žalobkyně ji nijak nepopírá). Podle krajského soudu tak je na místě aplikovat § 19 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře a správně tedy bylo rozhodnuto tak, že žádost žalobkyně o dávku státní sociální podpory – přídavek na dítě – pro jejího syna byl zamítnut od 1. 1. 2009, neboť za měsíc leden na základě žádosti ústavu pro péči o děti nebo mládež byla tato dávka vyplacena Dětskému centru a byla spotřebována ve prospěch nezl. syna žalobkyně, jemuž tato dávka náležela. Krajský soud poznamenal, že nárok na tuto dávku má nezaopatřené dítě na rozdíl od nároku na sociální příplatek, na který má nárok rodič pečující alespoň o jedno nezaopatřené dítě a uzavřel, že obě napadená rozhodnutí žalovaného byla vydána v souladu s právními předpisy.

Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Brně podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka") včas kasační stížnost, z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s."). Domáhala se zrušení napadeného rozsudku Krajského soudu v Brně a navrhovala, aby Nejvyšší správní soud uložil žalovanému povinnost zaplatit stěžovatelce náhradu nákladů řízení. Dále požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti,

neboť se v důsledku nefunkčnosti právní ochrany dětí v České republice dostala do tíživé finanční situace, kdy si nemůže dovolit právní zastoupení, neboť řeší řadu soudních sporů.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 13. 7. 2010, č. j. 57 Ca 117/2009 – 38, stěžovatelce přiznal osvobození od soudních poplatků a ustanovil ji pro řízení o kasační stížnosti zástupce JUDr. Jana Kopřivu, advokáta.

Kasační stížnost stěžovatelka doplnila podáním ze dne 19. 8. 2010, ve kterém prostřednictvím ustanoveného zástupce uvedla, že napadený rozsudek považuje za nezákonný, neboť v jeho důsledku byla zkrácena na svém právu tím, že jí byl odňat sociální příplatek a přídavek na dítě, a to jak v důsledku samotných rozhodnutí vydaných žalovaným, tak i v důsledku porušení jejích práv při vedení celého správního řízení, což však krajský soud ve svém rozhodnutí nezohlednil. Vyjádřila přesvědčení, že krajský soud provedl nesprávný a nezákonný výklad § 20 zákona o státní sociální podpoře. Podle názoru stěžovatelky měl krajský soud vycházet z § 20 odst. 2 tohoto zákona a nejprve určit, kdo bude pobírat sociální příplatek, tedy zda jej bude pobírat stěžovatelka nebo zařízení, kam byl její nezletilý syn umístěn. Podle stěžovatelky totiž podmínky nároku na sociální příplatek splňovalo více osob. Jelikož však takto postupováno nebylo a soud shledal postup správních orgánů správným, došlo podle stěžovatelky k porušení zákona.

Stěžovatelka dále označila za nesprávný výklad pojmu „přímé zaopatření" dítěte v zařízení podle § 7 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře, neboť má za to, že její syn byl v zařízení (Dětském centru) umístěn násilím. „Nedá se tedy hovořit o tom, že je v přímém zařízení v zákonném smyslu, tzn. ve „svůj prospěch", tudíž z tohoto pohledu nebyl správně proveden výklad dotčených zákonných ustanovení." Podle stěžovatelky tak není naplněna podmínka přímého zaopatření ze strany Dětského centra a vyjádřila přesvědčení, že podle zákona o státní sociální podpoře je to právě ona, kdo má nárok na sociální příplatek a v žádném případě tak nemohou být naplněny předpoklady ustanovení § 7 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře.

Ani v případě dávky státní sociální podpory – přídavku na dítě, stěžovatelka nesouhlasí se závěry Krajského soudu v Brně, neboť i zde má za to, že výklad pojmu „přímé zaopatření" dítěte v zařízení zaujatý soudem a správními orgány je nesprávný, neboť soud vůbec nezohlednil, že nezletilý syn stěžovatelky byl do tohoto zařízení umístěn násilím a proti své vůli. Postup krajského soudu a jeho výklad se příčí předmětným ustanovením zákona o státní sociální podpoře a účelu sledovanému zákonodárcem.

Stěžovatelka dále uvedla, že samosoudkyně JUDr. Jana Kubenová před Krajským soudem v Brně rozhoduje i v dalších věcech, ve kterých stěžovatelka vystupuje jako žalobkyně, z čehož dovozuje, že je dán poměr této soudkyně k věci a je zde tudíž důvod pochybovat o její nepodjatosti dle § 8 s. ř. s.

Stěžovatelka rovněž namítala, že skutková zjištění, ze kterých krajský soud při svém rozhodnutí vycházel nemají oporu ve spisech a jsou s nimi v rozporu neboť soud nikterak nezohlednil nezákonnost umístění jejího nezletilého syna do Dětského centra, což zapříčinilo odejmutí jak sociálního příplatku, tak i přídavku na dítě. Krajský soud tak nezohlednil vše, co zohlednit měl, kvůli čemuž nerozhodl správně a v souladu se zákonem.

Stěžovatelka dále upozornila na skutečnost, že krajský soud v závěru napadeného rozsudku uvedl, že žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 1 s. ř.s., ačkoli má být správně uvedeno, že se tak stalo podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

S ohledem na výše uvedené navrhovala, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil, věc mu vrátil k dalšímu řízení a stěžovatelce přiznal náhradu nákladů řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na skutečnost, že nezletilý syn stěžovatelky byl ode dne 12. 1. 2009 v plném přímém zaopatření Dětského centra, a proto nebyla splněna základní podmínka ustanovení § 20 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře pro nárok na sociální příplatek. Podmínky nároku na sociální příplatek tak podle žalovaného byly splněny pouze do 11. 1. 2009. Ohledně přídavku na dítě žalovaný zopakoval, že syn stěžovatelky byl od 12. 1. 2009 v plném přímém zaopatření Dětského centra, přídavek na dítě proto byl za měsíc leden 2009 vyplacen tomuto zařízení a žádost stěžovatelky byla zamítnuta. Žalovaný dále uvedl, že kasační stížnost se zakládá na zcela mylných tvrzeních. Ustanovení § 20 zákona o státní sociální podpoře stanoví, kdo a za jakých podmínek má na sociální příplatek nárok. Tvrzení stěžovatelky, že žalovaný měl rozhodnout o tom, zda bude sociální příplatek pobírat žalobkyně nebo zařízení, dokazuje pouze neznalost zákonné úpravy. Dětské centrum sociální příplatek nikdy nepobíralo, neboť na něj nemá ze zákona nárok. V případě, že je dítě v plném přímém zaopatření zařízení, nevzniká nárok na sociální příplatek tomuto zařízení. V takovém případě není sociální příplatek vyplácen nikomu, protože nikomu na tuto dávku státní sociální podpory nevznikl nárok. Nelze tvrdit, že nárok na sociální příplatek splňovalo více osob, jak tvrdí stěžovatelka. To ostatně ani není možné, jak vyplývá z dikce ustanovení § 20 zákona o státní sociální podpoře. Žalovaný dále uvedl, že orgány státní sociální podpory nemají oprávnění v průběhu správního řízení hodnotit, zda bylo dítě do zařízení umístěno oprávněně či neoprávněně. Rovněž posouzení otázky nedobrovolného odebrání dítěte proti vůli žalobkyně je v rámci posouzení nároku na dávku zcela irelevantní.

Ohledně přídavku na dítě žalovaný uvedl, že nárok na přídavek na dítě vzniká nezletilému nezaopatřenému dítěti, nikoli rodiči ani zařízení. Přídavek na dítě se však vyplácí osobě, která má dítě v plném přímém zaopatření. Je –li toto dítě v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o dítě nebo mládež, vyplácí se přídavek na dítě v souladu s ustanovením § 19 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře tomuto zařízení.

S ohledem na výše uvedené žalovaný navrhoval, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a které by jej opravňovaly se od uplatněných důvodů kasační stížnosti odchýlit. Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že není důvodná.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatelka v kasační stížnosti nejprve vznesla námitku podjatosti JUDr. Jany Kubenové, když uvedla, že tato soudkyně u Krajského soudu v Brně rozhoduje i v dalších věcech stěžovatelky, z čehož dovozuje, že je dán poměr této soudkyně k věci a je zde dán důvod pohybovat o její nepodjatosti podle § 8 s. ř. s.

Čtvrtý senát Nejvyššího správního soudu, jemuž věc připadla podle rozvrhu práce tohoto soudu, nejprve posuzoval, zda námitka podjatosti byla uplatněna včas. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. totiž účastník musí námitku podjatosti uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží.

Konstrukce námitky podjatosti vychází z toho, že soudkyně JUDr. Jana Kubenová rozhoduje také v dalších věcech stěžovatelky. Jestliže stěžovatelka dovozuje námitku podjatosti z tohoto důvodu, pak je nepochybné, že se o něm musela dozvědět z poučení (podle § 8 a § 51 s. ř. s.) Krajského soudu v Brně ze dne 18. 1. 2010, ve kterém je mimo jiné uvedeno, že podle platného rozvrhu práce Krajského soudu v Brně má být daná věc projednána a rozhodnuta samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou. Z doručenky je patrno, že stěžovatelce bylo uvedené poučení krajského soudu doručeno (vhozeno do schránky) ve čtvrtek dne 21. 1. 2010, takže lhůta jednoho týdne k podání námitky podjatosti počala běžet v pátek dne 22. 1. 2010 (§ 40 odst. 1 s. ř. s.) a uplynula ve čtvrtek dne 28. 1. 2010 (§ 40

odst. 2 s. ř. s.). Námitku podjatosti by tedy stěžovatelka musela uplatnit nejpozději ve čtvrtek dne 28. 1. 2010. Stěžovatelka však námitku podjatosti uplatnila až v doplnění kasační stížnosti, které bylo doručeno Krajskému soudu v Brně dne 20. 8. 2010. Námitka podjatosti tak byla podána opožděně a Nejvyšší správní soud k ní v souladu s § 8 odst. 5 s. ř. s. nepřihlíží.

Nejvyšší správní soud dodává, že z námitky podjatosti je patrné, že stěžovatelka spatřuje podjatost soudkyně JUDr. Jany Kubenové v jejím procesním postupu v jiných věcech, v nichž je stěžovatelka účastníkem řízení.

Z ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. sice plyne, že jedním z důvodů pro vyloučení soudců je skutečnost, že se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení, musí jít však o totožnou věc. Taková situace však v posuzované věci nenastala. Lze přitom odkázat i na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publikováno pod č. 53/2004 Sb. NSS, v němž bylo jasně vyloženo, že „předchozím soudním řízením“ není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků.

Ani (předchozí) procesní postup v jiných věcech týkajících se stěžovatelky tedy nemůže být legitimním důvodem, který by mohl znamenat vyloučení shora uvedené soudkyně Krajského soudu v Brně z projednávání a rozhodování ve věci. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení žalobce o nespravedlnosti vedení řízení, které zpochybňovat jistě lze. K tomu však slouží opravné prostředky a nikoli námitka podjatosti. Existence odlišných názorů stěžovatelky na věc pak s podjatostí soudce nemá nic společného.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že se v něm kromě žádosti stěžovatelky o sociální příplatek ze dne 31. 10. 2008, žádosti stěžovatelky o přídavek na dítě ze dne 13. 7. 2009 (stěžovatelka uplatnila žádost o přídavek na dítě se zpětnou platností ode dne 1. 1. 2009) a výše zmíněných rozhodnutí správních orgánů, nachází také usnesení Městského soudu v Brně ze dne 19. 3. 2009, sp. zn. 23 P 32/2008 o vydání předběžného opatření, podle něhož se nezletilý D. S., nar. X předává do péče Zařízení Klokánek, Brno, Michalova 4. Městský soud v Brně v odůvodnění tohoto usnesení konstatoval, že nezl. D. byl předán do péče Dětského centra Brno – zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, neboť jeho matka (stěžovatelka) nerespektovala rozsudek Okresního soudu Brno – venkov ze dne 24. 5. 2006, kterým byl upraven styk otce s nezletilým v Krizovém centru pro děti a mládež SPONDEA v Brně za účasti zaměstnance uvedeného centra. Magistrát města Brna navrhl vydání rozhodnutí o předběžném opatření, kterým by byl nezletilý D. svěřen do péče Zařízení Klokánek v Brně, neboť umístění nezletilého v dětském centru v současné době nesplňuje požadavky plynoucí z nařízení výkonu rozhodnutí. S otcem se nezletilý sešel pouze dvakrát, vždy za přítomnosti sociálního pracovníka, dítě je nadále matkou negativně ovlivňováno. Městský soud dále konstatoval, že ze zprávy Dětského centra Brno ze dne 9. 3. 2009 se podává, že nezletilý je zde umístěn od 12. 1. 2009 na základě předběžného opatření, jeho matka však od počátku odmítá s tímto zařízením spolupracovat, odmítá respektovat jakákoli nařízení a pravidla. Zařízení dětského centra D. poskytuje veškerou péči, zajišťuje jeho docházku a přípravu do školy, nezletilý zde však nemá své vrstevníky, se kterými by mohl odpovídajícím způsobem trávit volný čas.

Městský soud tak dospěl k závěru, že v zájmu zabezpečení vývoje nezletilého D. je zapotřebí, aby byl předán do péče Zařízení Klokánek, kde bude mít vedle základních životních potřeb zabezpečeny současně další podmínky pro svůj vývoj, který odpovídá jeho věku, proto vydává ve smyslu § 102 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, předběžné opatření, na základě kterého bude nezletilý umístěn v uvedeném zařízení. Tento postup je v současné době v souladu se zájmy nezletilého, neboť je zapotřebí, aby získal duševní stabilitu. Městský soud vzal za osvědčené, že režim dětského centra není v daném případě vhodný pro dlouhodobý pobyt nezletilého.

Správní spis dále obsahuje sdělení Dětského centra ze dne 27. 1. 2009, v němž úřadu práce Brno – město sděluje, že nezl. syn stěžovatelky je v plném přímém zaopatření Dětského centra od 12. 1. 2009.

Podle § 7 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře, *je-li nezaopatřené dítě v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, považuje se za rodinu samo toto dítě. Za plné přímé zaopatření se považuje zaopatření v ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, poskytuje-li tento ústav (zařízení) dětem stravování, ubytování a ošacení.*

Podle § 19 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře, *je-li nezletilé nezaopatřené dítě v plném přímém zaopatření (§ 7 odst. 4 věta druhá) ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, vyplácí se přídavek na dítě tomuto ústavu (zařízení). Pokud doba pobytu nezletilého nezaopatřeného dítěte v ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, v němž je dítě v plném přímém zaopatření, byla přerušena na dobu zahrnující celý kalendářní měsíc, vyplatí ústav (zařízení) přídavek na dítě osobě, která má dítě, jemuž tento přídavek náleží, po tuto dobu v přímém zaopatření. V době přerušení pobytu platí pro výplatu přídavku na dítě odstavec 2 obdobně.*

Podle § 20 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře má *nárok na sociální příplatek rodič [§ 7 odst. 2 písm. b) a d)] pečující alespoň o jedno nezaopatřené dítě, s výjimkou dítěte svěřeného do pěstounské péče nebo svěřeného do péče uvedené v § 43 odst. 2, včetně nezaopatřeného dítěte, které má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte po dosažení zletilosti dítěte (§ 38), dítěte, jemuž nenáleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, který je stejný nebo vyšší než uvedený příspěvek (§ 40), nebo nezaopatřeného dítěte svěřeného do péče uvedené v § 43 odst. 3 anebo nezaopatřeného dítěte, které je v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, jestliže rozhodný příjem v rodině je nižší než součin částky životního minima rodiny, popřípadě zvýšeného podle § 22 odst. 1 a 2 a koeficientu 2,00. Je-li současně splněno více podmínek uvedených v § 22 odst. 1 a 2, stanoví se, jde-li o nárok na sociální příplatek, životní minimum s přihlédnutím k té skutečnosti, která umožňuje použití nejvyššího koeficientu uvedeného v § 22.*

Podle § 20 odst. 2 téhož ustanovení, *splňuje-li v rodině podmínky nároku na sociální příplatek více osob nebo splňuje-li podmínky nároku na sociální příplatek více osob z důvodu péče o totéž dítě, náleží sociální příplatek jen jednou, a to osobě určené na základě dohody těchto osob. Nedohodnou-li se tyto osoby, určí úřad práce, který o příplatku rozhoduje, které z těchto osob se sociální příplatek přizná.*

Stěžovatelka v kasační stížnosti v prvé řadě namítala, že krajský soud nesprávně vyložil ustanovení § 20 zákona o státní sociální podpoře a vytýkala krajskému soudu, že se nezabýval tím, kdo (stěžovatelka či zařízení) bude pobírat sociální příplatek.

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné předestřít, že stěžovatelka tuto námitku vznesla již v průběhu řízení před krajským soudem, přičemž krajský soud se s touto námitkou vypořádal a zamítl ji jako nedůvodnou s tím, že v posuzované věci nebyla splněna podmínka § 20 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, neboť nezl. D. S. od 12. 1. 2009 již nebyl v péči matky, ale v péči Dětského zařízení, které o něho pečovalo. Nejvyšší správní soud se s uvedeným závěrem krajského soudu plně ztotožňuje a tuto kasační námitku proto neshledal důvodnou.

K uvedené argumentaci krajského soudu Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že ustanovení § 20 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře dopadá na případy péče o dítě, kdy podmínky nároku na sociální příplatek splňuje buď v rodině či jinak více osob z důvodu péče o totéž dítě (typicky např. rodiče). Tato situace však v posuzovaném případě vůbec nenastala, neboť správní orgány rozhodovaly za situace, kdy stěžovatelka o svého nezletilého syna ve smyslu § 20 odst. 2 zákona o státní sociální péči nepečovala, neboť její nezletilý syn již byl umístěn v Dětském centru, které mu poskytovalo plné přímé zaopatření. Skutečnost, že její nezl. syn byl od 12. 1. 2009 umístěn v dětském centru stěžovatelka žádným způsobem nezpochybňovala a tuto skutečnost potvrzuje rovněž již zmíněné usnesení Městského soudu v Brně ze dne 19. 3. 2009, sp. zn. 23 P 32/2008 a sdělení Dětského centra ze dne 27. 1. 2009. Z obsahu spisu tak jednoznačně vyplývalo, že stěžovatelce příspěvek na péči již ode dne 12. 1. 2009 nenáleží. Skutečnost, že za situace, kdy její syn byl umístěn v Dětském zařízení, stěžovatelka neměla nárok na sociální příplatek, ostatně vyplývá také přímo z ustanovení § 20 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře, podle kterého mimo jiné platí, že *nárok na sociální příplatek má rodič [§ 7 odst. 2 písm. b) a d)] pečující alespoň o jedno nezaopatřené dítě, s výjimkou nezaopatřeného dítěte, které je v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež.* Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že stěžovatelka ode dne 12. 1. 2009 již neměla nárok na příspěvek na péči, neboť od tohoto dne byl její nezl. syn v plném přímém zaopatření Dětského centra.

V další námitce stěžovatelka označila za nesprávný výklad pojmu „přímé zaopatření" dítěte v zařízení podle § 7 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře, což odůvodnila tím, že její syn byl v dětském centru umístěn násilím. Stěžovatelka se proto domnívá, že není naplněna podmínka přímého zaopatření ze strany Dětského centra a dovozuje, že dle zákona o státní sociální podpoře má právě ona nárok na sociální příplatek. Stejnou argumentaci pak stěžovatelka uplatnila také v případě dávky státní sociální podpory – přídavku na dítě.

Také této námitce stěžovatelky Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. V prvé řadě je třeba uvést, že způsob, jakým byl syn stěžovatelky umístěn v Dětském centru není předmětem posuzované věci a Nejvyššímu správnímu soudu jej nepřísluší jakkoli hodnotit. Nejvyšší správní soud nicméně poukazuje na skutečnost, že z již zmíněného usnesení Městského soudu v Brně ze dne 19. 3. 2009, sp. zn. 23 P 32/2008 vyplývá, že nezletilý syn stěžovatelky byl v Dětském centru umístěn od 12. 1. 2009 na základě předběžného opatření (vydaného usnesením Městského soudu v Brně ze dne 5. 1. 2009, č. j. 23 P 32/2008 – 1724).

Lze tedy vycházet z toho, že nezletilý syn stěžovatelky tedy byl v Dětském centru umístěn nikoli svévolně násilím či nezákonně, ale na základě rozhodnutí soudu a v souladu se zákonem.

Z výše uvedené zprávy Dětského centra ze dne 27. 1. 2009 vyplývá, že nezl. synu stěžovatelky zde bylo poskytováno plné přímé zaopatření. Z citovaného usnesení Městského soudu v Brně ze dne 19. 3. 2009, sp. zn. 23 P 32/2008 pak dále plyne, že Dětské centrum poskytovalo nezl. synu stěžovatelky veškerou péči, zajišťovalo jeho docházku a přípravu do školy. Nejvyšší správní soud tak nemá nejmenší pochyby o tom, že Dětské zařízení poskytovalo synu stěžovatelky potřebnou péči. Ostatně jedná se o zařízení, které existuje právě za účelem péče o děti. V této souvislosti je třeba uvést, že za této situace nárok na výplatu přídavku na dítě v souladu s ustanovením § 19 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře ode dne 12. 1. 2009 náležel (a měl být vyplácen) Dětskému zařízení, nikoli stěžovatelce. V žádném případě se tak nelze ztotožnit s názorem stěžovatelky, že by Městský soud v Brně v napadeném rozsudku nesprávně vyložil pojem „přímé zaopatření" dítěte v zařízení podle § 7 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře.

Stěžovatelka rovněž namítala, že skutková zjištění, ze kterých soud při svém rozhodnutí vycházel nemají oporu ve spisech a jsou s nimi v rozporu, neboť soud nikterak nezohlednil nezákonnost umístění jejího nezletilého syna do dětského centra, což zapříčinilo odejmutí jak sociálního příplatku, tak i přídavku na dítě. Krajský soud tak nezohlednil vše, co zohlednit měl, kvůli čemuž nerozhodl správně a v souladu se zákonem.

Ani této námitce stěžovatelky Nejvyšší správní soud nepřisvědčil, neboť shledal, že závěry krajského soudu vycházejí z obsahu správního a soudního spisu a nejsou s obsahem spisů v rozporu. Jak již bylo uvedeno výše, umístění nezletilého syna stěžovatelky do Dětského centra není předmětem posuzované věci a Nejvyššímu správnímu soudu jej nepřísluší jakkoli hodnotit. Lze jen konstatovat, že je nelze označit za nezákonné, neboť k němu došlo na základě rozhodnutí soudu. Nejvyšší správní soud nezjistil ani jakoukoli jinou skutečnost, kterou by krajský soud opomněl a která by měla vliv na správnost a zákonnost přezkoumávaného rozsudku krajského soudu.

K poukazu stěžovatelky na skutečnost, že krajský soud v závěru napadeného rozsudku uvedl, že žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 1 s. ř. s., ačkoli má být správně uveden § 78 odst. 7 s. ř. s., Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský v tomto směru pochybil, když zaměnil ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s. podle kterého, *je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Pro nezákonnost zruší soud napadené rozhodnutí i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil,* za ustanovení § 78 odst. 7 téhož zákona, podle kterého *soud zamítne žalobu, není-li důvodná.* Toto pochybení však podle názoru Nejvyššího správního soudu představuje pouze chybu v psaní či jinou zjevnou nesprávnost ve smyslu § 54 odst. 4 s. ř. s., která není způsobilá vyvolat nezákonnost přezkoumávaného rozsudku krajského soudu a která je toliko důvodem pro provedení opravy odůvodnění rozsudku ve smysl § 54 odst. 4 .s ř. s. Z rozsudku krajského soudu je totiž zřejmé jakým způsobem a na základě jakých úvah a skutečností krajský soud o žalobě rozhodl tak, že žalobu zamítl. Z textu kasační stížnosti je ostatně patrné, že také stěžovatelce bylo jasné, že byla žaloba zamítnuta, neboť sama stěžovatelka poukázala na

nesprávný odkaz na ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s., s tím, že mělo být odkázáno na odst. 7 téhož ustanovení. Na závěr Nejvyšší správní soud poznamenává, že bude vhodné, aby krajský soud, poté co mu bude spis navrácen od zdejšího soudu, výše zmíněnou zjevnou nesprávnost opravil postupem podle § 54 odst. 4 s. ř. s.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Odměna zástupci stěžovatelky, který jí byl k její žádosti ustanoven pro řízení o kasační stížnosti usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 13. 7. 2010, č. j. 57 Ca 117/2009 - 38, byla určena za dva úkony právní pomoci po 500 Kč - příprava a převzetí zastoupení a písemné podání (doplnění kasační stížnosti) - § 9 odst. 2 a odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., (sazba mimosmluvní odměny činí ve věcech nároků fyzických osob v oblasti sociálního zabezpečení pouze částku 1000 Kč, takže odměna za úkon činí 500 Kč), k čemuž je nutno přičíst náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky v celkové výši 600 Kč. Celkem tedy zástupci stěžovatelky náleží 1600 Kč. Ze spisu nevyplývá, že ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů řízení v celkové výši 1600 Kč. Uvedená částka bude zástupci stěžovatele vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které jí vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu